

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح اصلاح قانون صدور چک»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

طرح اصلاح قانون صدور چک که در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۳/۳۰ مجلس اعلام وصول شده بود با هدف رفع نواقص و آسیب‌های موجود در نظام چک، با پیش‌بینی راهکارهای مناسبی در صدد بازگشت اعتبار به چک در مورخه ۱۳۹۷/۵/۱۶ به تصویب مجلس رسید که اهم راهکارهای پیشنهادی این طرح در جهت رفع خلأهای موجود عبارتند از: پیش‌بینی چک الکترونیک، پیش‌بینی ابزارهای پرداخت جدید در راستای کاهش تقاضا برای دریافت دسته چک؛ پیش‌بینی سامانه الکترونیکی اطلاع‌رسانی متمرکز در خصوص چک؛ تعیین ضمانت اجراها و محرومیت‌های متعدد مالی و بانکی برای صادرکننده چک بلامحل؛ پیش‌بینی امکان اجرای مفاد چک از سوی اجرای دادگستری بدون نیاز به طرح دعوی در دادگاه. مصوبه مذکور پس از ارسال نزد شورای نگهبان با چهار ایراد روبه‌رو شد که کمیسیون محترم قضایی و حقوقی، در جهت رفع ایرادات مطرح شده اصلاحاتی را انجام داده است.

مخصوص سخن‌علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال سوم

شماره ثبت:

۵۲

شماره چاپ:

تاریخ چاپ:

بررسی ایرادات وارده

الف) شورای نگهبان در اولین ایراد خود، عموم بند «ب» و تبصره «۲» ماده (۴) را خلاف شرع دانسته است. توضیح آنکه به نظر شورای محترم نگهبان، حساب‌هایی وجود دارد که صاحب حساب در خصوص آن حساب‌ها، مالکیت یا اذنی در تأدیه از آن حساب ندارد؛ فلذا به هنگام توقیف حساب‌های صادرکننده چک بلامحل طبق بند «ب»، این قبیل حساب‌ها باید مستثنا گردد. کمیسیون محترم در جهت رفع ایراد مطروحه، با افزودن عبارت «متعلق به صاحب حساب» به بند «ب»، اعمال آن را مخصوص به حساب‌هایی نمود که اموال آن متعلق به صاحب حساب باشد.

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات حقوقی

ب) ایراد دوم شورای محترم نگهبان در خصوص تبصره «۲» ماده (۵) بنابر همان ایراد اول مطرح شده و ایراد مستقلی نمی‌باشد، فلذا با رفع ایراد نخست، این ایراد نیز مرتفع می‌گردد.

ج) ایراد سوم شورای نگهبان، به دلیل ابهامی است که بر تبصره «۱» ماده (۸) وارد دانسته است، توضیح آنکه در تبصره مذکور پیش‌بینی شده است پس از دو سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تسویه حساب چک‌ها باید در سامانه صیاد انجام گرفته و در خصوص چک‌هایی که قبل از تاریخ فوق صادر شده باشد، حکمی بیان نشده بود. کمیسیون محترم، با افزودن عبارت «چک‌هایی که تاریخ صدور آنها قبل از زمان مذکور باشد تابع قانون زمان صدور می‌باشد» نسبت به رفع این ابهام اقدام نموده است.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۹۰۱-۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۸/۱۲

د) ایراد چهارم شورای نگهبان، در خصوص عبارت «خسارت تأخیر تأدیه» مذکور در ماده (۹) طرح است که مغایر با شرع اعلام شده است. در جهت رفع این ایراد، کمیسیون محترم قضایی عبارت «خسارت تأخیر تأدیه» را از ماده مذکور حذف نمود. این اصلاح هرچند توانسته ایراد مذکور را رفع نماید، اما با هدف ماده که کاهش پرونده ورودی به دادگستری است، همخوانی ندارد؛ زیرا منجر خواهد شد که دارندگان چک وصول نشده برای مطالبه خسارت تأخیر تأدیه، مجدداً در دادگستری اقامه دعوا نمایند.

نتیجه‌گیری

با توجه به توضیحات فوق‌الذکر، مصوبه کمیسیون، ایرادات بیان شده از سوی شورای محترم نگهبان را برطرف کرده، فلذا تصویب مصوبه کمیسیون محترم قضایی و حقوقی پیشنهاد می‌شود.

